СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 11. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, четвер, 15-го січня 1948. No. 11. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, January 15, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ МИР, ТРЕБА РОЗБУДУВАТИ ПОВІТРЯНУ СИЛУ

Вашингтон, 13 січня. — Президентська Комісія Повітряної Політики вийшла зо звітом своїх студій над забезпекою Злучених Держав. Вона домагається поширити якстій повітряну силу, бо „світовий мир і безпечество Злучених Держав це те саме під теперішню пору". Обєднані Держави, на думку Комісії, не є на стільки сильні, щоб забезпечити мир у світі, тому Злучені Держави мусять бути готові сповняти цю ролю. Для практичного переведення в життя отих цілей. Комісія доридже збільшити військовий буджет з 1948 р. з 10 до 11 більйонів долярів, а буджет з 1949 року з 11 до 13 більйонів. При розбудові повітряної сили треба взяти під розвагу теж атомові атаки з повітря, а коли б для такої цілі переводити розбудову, то в 1953 р. Америка може виждати нападів з повітря. Крім чисто військових літаків треба взяти до уваги цивільне повітреплавство й тому треба створити над-департамент торгівлі, при якому існував би пост секретаря цивільного повітреплавства з рангою кабінетового секретаря. — Комісія була покликана до життя перед півроком, а на її чолі стоїть Тамес К. Финлетер з Ню Йорку.

20 СЕНАТОРІВ ЗА ЗМЕНШЕННЯ ВИДАТКІВ НА ПЛЯН МАРШАЛА

Вашингтон. — Блок 20 республиканських сенаторів плянує зорганізовану боротьбу проти висоти видатків на Плян Маршала. Провідниками цього руху є сен. Кенет Гвері, Джозеф Г. Бол і С. Вейленд Брукс. Коли б їм не вдався їхній плян, тоді вони будуть пробувати ставити різні поправки до Пляну Маршала під час конгресової дебати.

ТРУМАН ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ВИБОРІВ

Вашингтон. — Президент Труман почав особисті старання, щоб довести до порозуміння між Демократичною партією і членами Ліберальної групи, яка покинула Генрія Волеса після того, як він проголосив свою кандидатуру на президента в 1948 р. Іменем президента веде переговори сен. Дж. Гаверд Мек Грат, предсідник Краєвого Дмократичного Комітету.

ПІДВИЩАТЬ ПЛАТНЮ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ

Олбені, Н. Й. — Спільна Комісія Праці й Промислу прийняла проєкт, щоб збільшити виплату обезпечення на випадок безробіття від $4 до $6 тижнево. Проєкт комісії має запевнену прихильність цілої стейтової леґіслятиви.

ЧИ ЖУРНАЛІСТИ ЦЕ ПРОФЕСІОНАЛІСТИ?

Вашингтон. — Перед Секцією Платні й Годин в департаменті Праці ведеться спір за те, чи журналісти це професіоналісти, чи звичайні платні робітники. Іменем Американської Газетярської Гілди вніс домагання її віцепрезидент Сем Юбенкс, щоб журналістів трактовано в такий спосіб ,як електричних робітників, які дістають після 40 годин праці подвійну платню за кожну годину коли їх місячна платня не доходить до $500. Іменем Американського Товариства Видавців Ґазет твердить його управитель Кренстон Вилйемс, що журналісти це такі професіоналісти, як адвокати, лікарі й інженери і тому їхня праця не може рахуватися на годину, і вони не можуть домагатися підвищеної платні за працю понад якісь години. Деякі університетські професори журналістики внесли домагання, щоб журналістів вважати за професіоналістів.

ЦЕНТР ДЛЯ НАЛОГОВИХ АЛЬКОГОЛІКІВ

Гвайт Плейнс, Н. Й.—Спільна Комісія для Алькоголіків повіту Вестчестер вийшла з домаганням покликати до життя стейтову установу для лікування налогових алькоголіків. Комісія, складена з знавців злочину, суддів ,духовників і представників громадянства виявила, що тепер в цілій країні є 6.6% мужчин і 1.5% жінок, налогових пияків. Їх називають „проблем дрінкерс". Це є недужі люди, яких треба лікувати постепенно опікою, передержуванням під сторожею, відповідним затрудненням і реґабілітацією. До цього, на думку Комісії, надається найліпше стейтовий Департамент для Умової Гигієни й цей Департамент повинен подбати про закладання відповідних шпиталів для налогових алькоголіків.

УНІВЕРСИТЕТИ ПРОТИ ПРИМУСОВОГО ВІЙСЬКОВОГО ВИШКОЛУ

Синсинаті. — Після оживленої дискусії на зїзді Американського Товариства Колеґій учасники подавляючою більшістю винесли спротив проти примусового військового вишколу. Замість того група, яка представляє 700 наукових установ, прийняла програму з 17 точок в справі краєвої оборони. Делегати, в числі 600, які брали участь у зїзді, домагаються сильнішої фльоти, армії і ширшої закордонної політики. За загальним вишколом заявилося 69, проти 219 делегатів.

Уневажнили продаж вибухових матеріялів для Палестини

Ню Йорк, 13. січня. — Секретар армії Кенет Роял оприлюднив у Вашингтоні, що Адміністрація Военних Маєтків уневажнила продаж 200 тонів з надвишки воєнних вибухових матеріялів, які закупила Жидівська Агенція для Палестини. Лінард М. Вайсман, представник Жидівської Агенції, який переводив цю трансакцію, погодився з цим фактом і не думає протестувати, ані вносити позву до суду, хоч при цій трансакції він втратив $18,000.

НЕВДАЛА ВТЕЧА З СОВЄТІВ ЕСПАНСЬКИХ КОМУНІСТІВ

Вашингтон. — В дипломатичних колах обговорюють інтересну невдачу при намаганій утечі еспанських комуністів, які брали участь у боротьбі льоялістів проти ген. Франка, а потім виїхали до Совєтів. Там вони перебули аж до 1947 р. Коли побачили, що вони ніяк не можуть погодитися з совєтським режимом, вони порозумілися з арґентинськими дипломатами в справі втечі з Совєтів. Арґентинський літак мав забрати їх як дипломатичний набір у скринях і перевезти за кордон. Та коли перевезено скрині до літака, льоялістам не стало повітря й вони почали тарабанити в дошки. Коли їх випущено і справа вийшла на яв, совєтський уряд самий хотів закрити справу під умовою, щоб арґентинські дипломати теж затримали її в тайні. Совєтам залежало на цім, щоб закордоном не довідалися про невдовоління комуністів з їхнього режиму. Тому, що справа вийшла на денне світло, Совєти внесли протест до арґентинського уряду проти намаганого обману збоку арґентинських дипломатів.

НОВІ ПЕРЕГОВОРИ З ПАНАМОЮ В СПРАВІ ОБОРОННИХ БАЗ

Панама, 13. січня. — Президент республики Енрік А. Хіменез виявив на пресовій конференції, що міністер закордонних справ Маріо де Діего повідомив американського амбасадора Френка Т. Гайнса, що уряд Панами готовий взяти під увагу нові предявлення Америки в справі оборонних баз в Панамі для американських літаків.

СКІНЧИВСЯ МІЖАМЕРИКАНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ КОНГРЕС

Ліма, Перу, 13. січня. — Після чотироденних нарад Міжамериканський Робітничий Конгрес скінчився покликанням до життя Міжамериканської Конфедерації Праці. З Конгресу оприлюднено програмову деклярацію, в якій заатаковано „імперіялістичну економічну політику Злучених Держав". Делегати Стейтів спротивилися такій редакції деклярації й її відіслано до комісії для перерібки.

Британія постачає зброю арабським країнам

Лондон, 13. січня. — З британських урядових джерел вчора потвердили, що Британія постачає зброю Єгиптові, Іракові і Трансйорданії, що робиться згідно зі зобовязаннями заключеного з цими країнами вже після війни договору. Ці самі джерела відмовилися від коментарів до тверджень сіоністів, що загальна вартість доставленої британцями зброї арабам доходить до 25,000,000 долярів. Натомість стверджено, що кількість доставленої зброї „не є велика з точки зору потреб міжнародньої безпеки відносно цих країн". Сьогодні в британському міністерстві війни додатково заявили, що Британія не є зобовязана давати будькі подрібні вияснення про її доставу зброї суверенним країнам, стверджуючи, що це не є жодною британською „новою політикою", а тільки нормальним виконуванням своїх зобовязань, в поодиноких випадках перебраних ще в 1932 році. Рівночасно з Палестини повідомлено, що понад 4,000 британців добровільно зголосились в ряди арабських військ для боротьби проти жидів. Британські війська в Палестині сьогодні знову допомогли жидам відбити напад арабів.

НОВЕ ЕПОХАЛЬНЕ ВІДКРИТТЯ В КОСМІЧНІЙ ЕНЕРГІЇ

Париж, 13. січня. — Французький високий комісар до справ атомової енергії, Фредерік Жоліот-Курíе, повідомив вчора у французькій Академії Наук про нове епохальне відкриття в ділянці космічної енерґії. Французький вчений-фізик, проф. Пієр Аугер, відкрив новий тип радіоактивного тіла в космічних проміннях, що відзначається величезною пробоєвою силою та яке вможливить ще повніше розбиття атому і визволення ще більшої атомової енерґії. Сам винахідник сьогодні заявив, що в ділянці цього відкриття потрібно ще перевести дальші досліди, але він вважає, що нововідкрите тіло, месотрон лямбда, яке є три рази більше від маси електрону, може бути силою, що держить разом невтрони і протони в ядрі атому.

ЩЕ В СПРАВІ МОСКОВСЬКОГО РАКА; ПРИЧІПИВСЯ ЯКОГОСЬ МАРШАЛА

Гельсинки, Финляндія, 13. січня. — Сьогодні тут приїхав в дорозі з Москви до Стокгольму шведський спеціяліст в недугах рака, д-р Еліс Бервен, якого недавно взивали до Москви в наглому випадку цеї хвороби. Зразу були здогади, що це Сталіна рак причіпився, але їх офіціяльно заперечено. Сьогодні д-р Бревер заявив, що його пацієнтом був „один маршал совєтських бронетанкових сил", стверджуючи цілком виразно, що це не був Сталін, якого він ані тепер в Москві, ані ніколи раніше не бачив. Д-р Бервен вияснив, що його пацієнт в Москві „має важкий випадок шкірного рака, але його стан вже кращий". Аґенція Ройтер повідомляє з Гельсінок, що там відомий тільки один совєтський маршал бронетанкових частин, іменно, Павло А. Ротмістров.

ҐАНДІ ПОЧАВ НОВУ ГОЛОДІВКУ

Ню Дельгі, Індія, 13. січня. — Могандас К. Ґанді, відомий фанатичний провідник гіндусів, почав сьогодні нову, вже 15-ту з черги голодівку, цим разом на інтенцію „обєднання сердець" між гіндусами і музулманами. За виїмком теплої води та деяких соків, Ґанді відмовляється від будької поживи і твердить, що не буде їсти, аж доки його бажання не буде задоволене. Тимчасом, гіндуси з музулманами періщаться, аж дрантя летить.

ЧЕХИ ЗАСУДИЛИ НАЦІСТКУ-ВИРОДКА

Прага, 13. січня. (АП) — Чеський суд засудив тут сьогодні на кару смерти німку Софію Ніцше, що була доглядачкою у відомому націстському концентраційному таборі в Аусшвіц та визначалася окремою жорстокістю в тортуруванні увязнених націстами жінок. Чотирох інших обвинувачених за ті самі злочини засуджено на довголітні кари тюрми.

БОЛЬШЕВИЦЬКА „ЧИСТКА" ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Прага, 13. січня. — Чехословацьке комуністичне міністерство інформації сьогодні повідомило про нові постанови „державної реґуляції книжкового ринку" з метою дати чеським читачам „більше проґресивні" книжки. Рівночасно повідомлено про перевірку дозволів для всіх видавництв в цілій країні. Це заповідає, що в короткому часі і на чеських книгарських полицях залишаться ще тільки „твори" Сталіна, а за чеськими „буржуазними" книжками готові „вичистити" теж їх авторів, як цепрактикується, наприклад, в Україні.

ЗІЗД УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ НА ЕМІҐРАЦІЇ

Згідно з повідомленням української преси в Німеччині, там в місті Реґенсбурзі мав відбутися в днях від 25-27 грудня перший зїзд Української Автокефальної Православної Церкви на еміґрації.

СПРАВА ГРЕЦІЇ ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ

Салоніки, Греція, 13. січня. — Балканська Комісія ОД мала повідомити сьогодні генерального секретара ОД, що її члени особисто були свідками артелерійського обстрілу грецьких місцевостей з албанської території. Комісія мала домагатися негайного скликання надзвичайної сесії ОД для розгляду цеї справи.

БУНТ У ФРАНЦУЗЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

ГЕРІОТ ПЕРЕВИБРАНИЙ ПРЕДСІДНИКОМ АСАМБЛЕЇ

Париж, 14 січня. Вчора тут відбулося перше в цьому році засідання французької Національної Асамблеї ,на якому Едвард Геріот був знову перевибраний її президентом. Під час вибору заступників та інших урядників Асамблеї комуністичні посли зробили справжній бунт, що перемінив засідання ніколи не занадто спокійного французького парляменту в найбільш дике, яке будьколи записала історія цеї інституції. Після того, як комуністичного кандидата на заступника президента Асамблеї поставлено не на першому, тільки на третьому місці, комуністи вилучили світло, позривали мікрофони та почали дикий ґалас, що заставив перервати і відрочити дальші наради Асамблеї до сьогодні. Президент Оріол відмовився інтервеніювати в справі заведення ладу серед тих, що самі повинні давати лад країні.

КОМУНІСТИЧНА „ДЕМОКРАТІЯ" В БОЛГАРІЇ

Премієр погрожує шибеницею тим, що критикують буджет.

Софія, Болгарія 13 січня. Болгарський комуністичний премієр, відомий комінтерновець Ґеорг Димітров, погрожував вчора в парляменті „долею Петкова" тим опозиційним послам зі Соціял-демократичної партії, які поважилися критикувати запропонований урядом буджет країни. Димітров твердив, що болгарська опозиція знову „показує роги", бо довідалася, що на Середземному морю є сильна американська фльота, що американські війська готові висадитися в Греції та що правдоподібно плянується відповідну акцію „проти Болгарії". Але він думає, що на цих надіях вже інші „скрутили собі голову" і це саме готово статися з теперішньою опозицією. Америка вже колись твердила, що не признає болгарських виборів з 1946 року та не підпише мирового договору з комуністичним урядом, але опісля все це зробила — твердив Димітров.

МОСКВА ПРОТИ ЗАХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ

Лондон, 13 січня. Британсько-французькі наради в справі скликання нової конференції заінтересованих в Пляні Маршала 16 західньо-европейських країн треба було відложити на один день, з огляду на запізнений приїзд керівника економічного відділу у французькому міністерстві закордонних справ, Герве Альфанда. У звязку з повідомленням про проект конференції, московське радіо і преса знову почали сильну кампанію проти Пляну Маршала, накидуючись головно на британських і французьких соціялістів, яких називається „агентами американського імперіялізму".

ЕВРОПА НА ШЛЯХУ ДО ВИДУЖАННЯ

Женева, Швайцарія, 13 січня. Зроблений в останньому часі Економічною Комісією для Европи перегляд господарського стану в европейських країнах виказує серіозний прогрес в напрямку до остаточної відбудови европейського господарства, головно індустрії. Згідно з повідомленням цеї Комісії, европейське господарство є на доброму шляху до видужання, що його відповідно приспішить і завершить американська допомога.

ГОЛОДОВІ НЕСПОКОЇ В НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт над Майном, Німеччина, 13 січня. Окупаційні і місцеві німецькі власті побоюються, що в Німеччині можуть початися політичні заворушення на тлі недостачі харчів раніше, ніж це можна б передбачувати. У звязку з цим тут відбулися сьогодні наради представників американського і німецького управління, розглядаючи можливості кращої організації прохарчування населення країни.

ПЛЯНУЄТЬСЯ НІМЕЦЬКА „ТРІЗОНІЯ"

Франція буде запрошена на американсько-британські наради в справі Німеччини.

Лондон, 13 січня. З добре поінформованих джерел сьогодні заявили, що американські і британські власті запросять представників Франції на спільні наради до Берліна, на яких мали б бути визначені напрямні політики в західних зонах Німеччини. Це було б першим конкретним кроком в напрямку злуки всіх трьох західних зон Німеччини в одну економічну цілість. Тоді назву теперішньої „Бізонії" заступлено б „Трізонією".

ГОЛАНДІЯ ТВОРИТЬ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ІНДІЇ.

Батавія, Джава, 13 січня. (АП).—Голандський уряд сьогодні зробив перший основний крок в справі створення Злучених Держав Індії з опанованих ним територій, іменуючи для них тимчасовий уряд, зложений з 7 осіб. Індонезійська республика, з якою недавно був військовий конфлікт, не врахована до нової федерації.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.00	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ІМ ТРЕБА НАШОЇ ПОМОЧІ, А НАМ ЇХНЬОГО ТАЛАНУ

Упродовж двох днів Ню Йорк Таймс порушив справу переміщених осіб в Европі трьома наворотами, закінчуючи передовицю з понеділка словами, які ми навели в заголовку. В неділю згадано цю справу з нагоди письма президента Трумана до „Юнайтед Сервис фор Ню Америкенс", у якому президент висказує надію, що 80-тий конгрес, який саме тепер розпочав свою другу сесію, візьме скоро під наради справу негайного допущення до Злучених Держав більшого числа переміщених осіб з Европи, як це є в законопроєкті Стратона.

Президент Труман сказав у цьому письмі правду, що він настає від самого закінчення війни на допущення до Америки більшого числа нових емігрантів, щоб таким чином дати нагоду добрим, нещасним людям зажити природним життям, а Злученим Державам практично виявити, як ми тут розуміємо ідеали гуманности та індивідуальної свободи. Так, уже півтора року налягає президент на полагоду цеї справи, а коли вона досі не полагоджена, то винуваті ці сильні групи — ветеранські та робітничі — що вели опозицію, а головно винуватий конгрес, бо він один може цю справу полагодити, але її не вирішує, а тільки відкладає.

Яке є нині відношення американців до переміщених осіб в Европі, пізнати хочби зі слів конгресмена Вилйема Дж. Стратона, республиканця з Ілиної і автора законопроєкту про допущення 400,000 переміщених осіб, який називає отих нових емігрантів, що мали би прибути до Злучених Держав — „припізненими паломниками". Хто знає американську історію і розуміє прямо набожне відношення американців до тих перших „Паломників", що в 1620 році висіли на американський беріг в Плімут Рак, той теж вичитає з цього порівнання, що американський нарід у своїй подавляючій більшости дійсно відчуває незавидну долю „Ді Піс" і є за те, щоб їх забрати до Америки в якнайбільшому числі. Коли ж це досі не сталося, то на це складаються різні причини іншої натури, а не брак гуманности. До тих причин треба зарахувати, між іншим, побоювання, що до Америки можуть дістатись скорше небажані елементи, а не ці, яких Америка рада б мати між собою. Та й ці побоювання не можуть тепер заважувати, бо в Европі є вже так багато різних американських установ, що ці речі провірюють, що нема небезпеки, щоб Америку завалили різні підривні елементи. Щоправда є далі побоювання, що не всі національности, з яких складаються „Ді Піс", дістануться до Америки в такій кількості, яка їм справедливо припадала б, але про це повинні були ці національні групи вже давно подбати і засипати американський уряд своїми статистичними даними. Про це повинні б дбати і різні етнічні групи в Америці. Жиди, наприклад, поступають розумно й про це вже заздалегідь подбали, чого не можна сказати про українців, бо ще й досі нема добре оброблених і провірених статистичних матеріялів щодо українських скитальників.

До цього треба ще додати, що утримання переміщених осіб в Европі коштує Америку річно майже 200 мільйонів долярів. Теж і з цього боку треба припускати, що конгрес уже не зможе далі зволікати цеї справи і таки її незабаром вирішить.

Орієнт в центрі міжнародної політики

Події кінцевого тижня старого року і вже перший тиждень в новому році виявили виразно тенденції і напрямки світової політики на найближчий час. Її центром стає без сумніву Орієнт, головно Греція, Туреччина, Іран та Палестина. Це з черги стверджувало б правильність загальних новорічних міркувань і коментарів, що 1948 рік готов бути рішальним в світовій історії. Бо Орієнт, точніше, Туреччину в Росії вважається „серединою світу", де раз на завжди мала б вирішитися історична доля людства. Змагання до опанування берегів Середземного моря та ключевих позицій на Орієнті належать до традиційної політики російського імперіялізму. Не меншу увагу їм віддавала в останніх століттях Велика Британія, а в останньому там силою факту мусів вирінути теж американський аргумент.

Значення Орієнту в світовій політиці аж надто ясне. Воно базоване в однаковій мірі на господарських і політичних міркуваннях, не так з огляду на сам Орієнт, як на його геополітичне і стратегічне положення на перехресті найважливіших світових получень.

У звідомленні з нарад британського уряду в справах закордонної політики в дні 8-го січня сказано, що „комуністична активність в Греції звернула знову головну увагу британського уряду на Близький Схід, як найважливішу межу між східною і західною сферами впливів".

Увагу звертає факт, що негайно після зірвання конференції Ради міністрів закордоних справ чотирьох великодержав в Лондоні та після рішучого становища Америки в справах центральної Европи і вкінці після того, як виявилось, що Плян Маршала готов бути переведений успішно, головний натиск советської політики скерувався знову на Орієнт. Франція та Італія зі своїми сильними комуністичними пятими колонами залишились в характері „троянських коней" в таборі західних союзників і в кожній хвилині, як займе потреба, вони, зі своїми комуністичними безпорядками можуть стати „колодою під ногами" в самих передових американсько-британських лініях. Довірочні повідомлення, що там приготовляється комуністична революція на час від кінця лютого до початку травня, мають в цьому окреме багатомовне значення. Рівночасно повідомлено про створення комуністичного „уряду" для Греції та поведено зразу ж рішучу, але безуспішну акцію за здобуття для нього відповідної території і „столиці" в місті Коніца. Сам Советський Союз, не вважаючи ще за відповідне зривати всі мости дипломатичних стосунків зі західними великодержавами, висунув на перед своїх сателітів, а сам займав в цій створеній ним же самим справі формально „резервове становище". Американський і британський уряди негайно заявили, що визнання будьким „уряду" підставлених Москвою грецьких комуністів означало б „майже війну". Проте, „грецька справа" є тільки одною ділянкою близько-східнього світового фронту і тільки одною блискавкою зі світових політичних хмар, що скупчились над Орієнтом.

В повідомленнях про закордонно-політичні наради британського уряду та в коментарах до них висловлюється здогади, що історичні тенденції російської політики з останніх двох століть, именно експанзія на стратегічний південь, можуть в найблищому часі поширитися з Греції на Туреччину, отже обиди країни, охоплені „доктриною Трумана". Остання советська акція в Греції не доконче мусіла бути обрахована на військову перемогу комуністів. Але вона унеможливлює стабілізацію економічних і політичних відносин в країні і постійно держить її в характері „слабого пункту" у фронті західних союзників. Рівночасно вона заставляє Туреччину держати відповідні сили на своєму кордоні з Грецією, що з черги відбивається негативно на охороні інших турецьких кордонів та взагалі на політичному і господарському положенні цілої країни. Недавня советська нота в справі Дарданелів з черги створює загрозливе положення в Туреччині та змушує уряд відповідно зревідувати свою оборону на північному сході в провінції Карс. Дальша мобілізація турецької армії, її постійне поготівля та постійна загроза мусять силою факту послабити не тільки економію, але й політичні нерви країни. Цього, власне, Советський Союз собі і бажає. Отже, все йде „по плану". Советський натиск на Іран та советські інтриги в Палестині є дальшими звенами в ланці советського імперіялізму на Орієнті. Не можна поминути мовчанкою теж факту, що советський маршал Жуков, якого вважається найкращим советським стратегом, очолює дальше командування південних советських армій з головною квартирою в Одесі. Йому підчинені советські війська на Балканах на заході та на Закавкззю на сході.

З цим положенням на Орієнті звязується теж останні повідомлення про висилку нових контингентів американських моряків та нового военного матеріялу на Середземне море, скріплення американської військової допомоги для Греції та американські дипломатичні заходи в арабських країнах. Ці американські сили ще далеко не вистарчальні, щоб на випадок потреби могти успішно протиставитися советській навалі. Проте, вони переконують, що американський уряд здає собі справу з положення і він готовий кожночасно зареагувати відповідно до потреби: грошем, матеріялом і людьми. З Америкою тут непорушно стоїть Велика Британія.

В своїх міркуваннях про вагу і рішальність теперішнього положення на Орієнті західні державні мужі і полководці не можуть поминути українського аргументу. Бо незалежна від Москви самостійна Українська Держава раз на завжди розвязала б ці складні світові проблеми, не тільки позбавляючи російський імперіялізм його головних стратегічних, економічних і політичних баз, але й створюючи в цій ключовій частині світу головну стабілізаційну силу, що була б найбільшою запорукою світового миру.

„Східняки" і „західняки"

(Лист із Німеччини).

I.

„Східняки".

В таборах для „переміщених осіб" зустрічаємо людей з усіх закутків української землі: лемки, гуцули, бойки, буковинці, поліщуки, подоляки, запорожці, кияни, полтавці, кубанці, галичани. Мені раз довелося зустрінути в вагоні залізниці селянина з Кавказу, десь аж від міста Пятигірськоï. Казав, що там теж „повно українців", і що він дома мав баштани з величезними кавунами... Тепер він ходить у куцих шкіряних баварських штанях, живе у „бавера", якого навчив викурювати горівку: „Ціле село сходиться до мого хазяїна випити по чарці, аж цмокають, бо таки справді, добру горілку гонимо. Та й американці хвалять"...

В таборах поза дрібними меншими групами, бачимо дві головні, що почувають себе чимсь окремим, не однакові. Це — „східняки" (наддніпрянці з давньої Советської України) і „західняки" (під цим словом розуміють головно галичан). Хочу, по мірі можливости, показати відмінні риси цих груп.

У кожному народі є свої „племена" зі своїм характером, що виробився історично. Німці мають своїх баварців і прусаків, британці мають скотів і англійців, то чому було б у нас інакше? Історія впливає на творення характеру нації та її окремих частин. А історія Галичини і Наддніпрянщини йде різними шляхами вже від 1772 року, від першого поділу Польщі. Того року Галичина була прилучена до Австрії, а через деякий час і вся Правобережна Україна попала під владу царської Росії. Таким чином Галичина і почасти Буковина опинилася під дальшим впливом польської традиції та німецької культури. Наддніпрянщина була віддана на безоглядне помосковлення.

Короткий час української революції не здійснив проголошеної соборності. 20 років большевицького панування на Наддніпрянщині ще більше віддалило східних українців від заходу. Тому тепер, у таборах, ці різниці наочно бачимо. Навіть зовнішність, рухи і ціла поведінка відрізняє „східняка" від „західняка". В чім полягають ці різниці?

Відомо, що в советському режимі кожний підданий Сталіна мусить не показувати своїх думок. Він мимоволі зробився здержливий, замкнений. Він ні словом ні рухом не повинен зрадити себе. В СССР за невинний жарт про Сталіна можна попасти на заслання. Тому там люди відвикли від жартів, натяків. Є або — або, середини не має. В Советській державі не-комуністові небезпечно пристойно одягатися, там треба показувати бідність (ця бідність там і фактично панує!). Тому „східняки" не дуже дбають за свою зовнішність, навіть ті, що можуть добре одягнутися і причепуритися, не звертають уваги на свою зовнішність. (Напр., не голяться щодня, ходять зарослі, не чистять черевиків і т. д.).

Потреба ховати думки перед „начальством", виробила у „східняків" звичку не дивитися своєму співбесідникові в очі, бо очі можуть думку зрадити. Утиск советського режіму, що нищить без великого розбору всі нації, виробив у „східняків" погляд, що Росія нам не страшна, мовляв, страшний тільки большевицький режім. Для них не ясно, що хоч російський народ теж терпить від большевизму, проте він не мав і не має таких страт, як, напр. українці. Не гноблять большевики російської мови та культури, як це вони роблять з іншими націями в СССР.

„Східняки" не вірять у можливість революції проти большевизму. Оповідають про масові повстання селян з різних частинах СССР, що були безоглядно задушені. „Будуть панувати, прокляті, поки їм не обридне", такі слова почуєте від „східняків".

„Східняки" довший час боялися, що їх, як бувших советських громадян, можуть силою відіслати на батьківщину. Цей страх примушував їх держатися осторонь від таборових виборів. Так склалося, що в різних таборах управи знаходяться в руках „Західняків", бо ці не бояться репатріяції.

Між зовнішністю і поведінкою освічених „східняків" та простих робітників і селян нема великої різниці. Нема в інтелігентських колах відмежовування себе від простолюддя. До релігії і церкви старше покоління „східняків" ставится прихильно, але молодші не знали релігійного виховання ані дома, ані в школі й тому вони до релігійних справ байдужі. Тому й „східняки" можуть легко записатися до якої хочете християнської Церкви, якщо є надія, що та Церква допоможе їм вибратися з таборів і переселитися в котрусь вільну країну.

II.

„Західняки".

Коли говорити загально про масу „західняків" — галичан, то перше, що помічаєте в їх поведінці, є певного роду свідома чи несвідома відмежованість від інших українських „племен": буковинців, волинців або „східняків". Причина зрозуміла і ясна: Галичина довго жила окремо від інших українських земель за Австрії. Теж і за польського панування і за німецької окупації (1941-1944 р.) Галичина була відділена кордоном від інших українських земель. Також окрема церковна організація відділяла галичан від інших частин українського народу. Ніде в українських землях не був такий сильний вплив духовенства на громадське життя як у Галичині. Католицька Церква стоїть на авторитеті духовенства і цей авторитет зберігся дотепер між „західняками" на еміграції. Це надає суспільним відносинам узагалі ієрархічного характеру: напр. у відносинах простолюддя до своїх освічених верств („панів"). У „західняків" нема чуття рівности між людьми освіченими та неосвіченими; є певна межа між цими верствами, що виявляється у не зовсім чемному трактуванні громадян таборовим „начальством". Помітна тенденція цього урядництва показувати свою вищість і свої особливі права та привілеї.

Галичани виростали в окремих умовах національної боротьби проти Польщі. Їм здавалося, що ціла українська проблема рішається на території між Карпатами і Збручем. Цей погляд, в основі своїй вузько провінціональний і неправильний, лишається жити

(Докінчення на стор. 3-тій).

ОЛЕКСІЙ АНДРІЄНКО.

Я БУВ НА „РОДІНЄ"

3)

— В колгоспах — воля, НКВД закриють. На якого дідька тепер НКВД, коли навколо одні тільки советські республіки. Хочеш їдь в Болгарію, хочеш в Чехословаччину. Бажаєш мати 20 корів, будь ласка, і тобі і державі користь.

— Армія, розумієш, армія, вона, що хочеш, те і скаже. Тепер Жуков, то і Сталін. А він розуміє народ, — говорив Коваль.

— Бойовий командант, одне слово. Дав німцям жару! — з захопленням висловлюється Валентин. — З Жуковим не згинемо.

— Та зрозумій, — Коваль схоплював Вальку за гудзика, який тільки-тільки тримався біля піджака, — армія повернеться додому зі зброєю в руках. Трохим, Олексій, дядько Сергій „Кручений вус", — вони всі в армії. Певно уже старшини. Вони покажуть там...

Ми ясно уявляли, як ковалівський Трохим, Олексій і сам дядько Сергій повернуться в село і наведуть там порядок. П'яніло в голові. Бажання волі, рідне село, думки про те, що тепер „все піде по іншому", лоскотали серце, перехоплювали дихання.

— Советська влада, — продовжував Коваль, звертаючись до всіх, — якщо тільки виганть із неї всяке падло, прекрасна, розумієш, влада буде. Влада для народу, справжня влада. Все піде по закону, по конституції. Без конституції неможливо, — говорив Михайло, — немає такої держави, щоб без конституції. Тільки треба додати одне: щоб не провадилось ніякого насильства, щоб тебе ні один дияволл вночі не міг забрати і примусово відрядити на працю.

— Що за розмова, — воля мусить бути! — підтримували ми всі.

Дівчата перобляли свої рвані сукенки, заплітали стрічки в коси.

Тепер ми вже сміливіше підходили до дроту і з призирством дивились на Фріца. І — о диво! — Фріц, який раніше сичав при нашому проближенні до дроту, ба, до нього навіть підходити не вільно було, тепер мовчав, відвертався в другий рік, або відходив дальше. Обставини змінювалися. В повітрі вже пахло весною і звільненням. Німці побились похмурими і вже більше не мучили нас дрібницями. Навпаки, то один, то другий обережно ляскали нас по плечі і шепотіли: „Руссіш гут, русскій карош?" На душі ставало легко, святково.

Поступово весна входила в свої права. В один чудовий день трапилося так, що прокинувшись ранком, ми не побачили на своєму місці чатового Фріца. Ворота були відкриті, по місту метушилися німці. Всі наші кладя помешкання, і зібрані наскоро речі вз в дитячому візочку. Було чути, як десь стріляли. Метушливо бігали німецькі солдати, переодягалися і зникали. Прийшли наші! Прийшла непереможна червона армія. Нашому рабству кінець! Коваль задів в петлю червону стрічку. Хтось заспівав „Сміло ми в бій підем" і всі його підтримали. Все це вийшло від жаги протесту, від радости, від того, що другого нічого не знали.

Вся істота стверджувала: „Вільний, вільний"... Тільки пробувший в неволі може зрозуміти, як солодко пахне повітря волі. І ми вдихали його пахощі, не віддаючи собі ні в чому звіту і ні над чим не задумуючись.

2. Чотирнадцять днів.

Я пригадую перші два тижні приходу советських військ з почуттям жаху. Це були дні п'яного чаду, розуміння повного звільнення людини від всього обов'язків до всього, що його оточувало. Зникла заборона, обмеження, сором, забулось, що існує жалість. Всі грабували, насилували, палили, ламали. Людське життя ніколи ще не було таким дешевим. Але чому трапилось так? Хіба ми були такими? Ні, ми не такі! Переживши злидні і горе, ми гостро співчували чужому нещастю, чужій біді і горю. Але в ці дні жага помсти за розбите життя, за свої муки приголомшила решту почуття і примусила нас зробити те, від чого в іншій час ми відвернулися б з призирством.

Коли б советське командування бажало стримати свої війська від грабунків і насильств, йому вдалося б це зробити легко. Але советське командування цього робити не тільки не хотіло, але навпаки, із Москви був дозвіл дати право солдатам протягом двох тижнів повну волю дій на терені переможеного ворога. Ніякий злочин, виконаний по відношенню до ворога, не залежно від того, чи був це старий, жінка, дитина, не повинен каратися. Навіть саме командування давало приклад для злочину, само брало участь в них. Той, хто не грабував і не вбивав, ризикував викликати в своїх товаришів підозру, як „прибічник фашизму". Советська армія виявила ще незнаний зразок дикости, жорстокости і втрати обличчя людини. Весь світ здригнувся від її вчинків. По всьому світі розійшлася „слава" про руських варварів, дикарів, звірів з людським обличчям.

(Дальше буде).

Проф. М. Чубатий

Українська справа сьогодні

(Доклад, виголошений на Панамериканській Українській Конференції в Ню Йорку).

3)

Фізичне винищування українців.

Боротьбу проти України з остаточною ціллю зробити її частиною советської нації веде Москва двома способами: фізичним винищуванням українців та атакою на українську культуру, що вдаряє в національну індивідуальність українського народу. Політика фізичного винищування українців, нестосована досі ніяким окупантом України, несе зі собою правдиву загрозу для України, бо вилюднення України з українців веде до затрати національного українського характеру землі наших предків.

Вже тепер плян фізичного винищування українців переводить Москва у звязку з відбудовою Советів та розбудовою великої советської індустрії в Азії, де використовується кожну дрібку людської сили. Нині большевики, можливо, й не застосовують масових розстрілів, висилаючи, натомісць українців масово до таборів праці в околиці кліматично вбивчі, або розселюють їх по просторах Сибіру та Туркестану, що теж рівнозначне зі смертю. За 30 літ советського панування Сибір побільшив своє населення чотирократно. Цей спосіб фізичного винищування українців та заселювання України неукраїнцями хоч ослаблює український характер України, одначе мабуть безпосередньо не є ще катастрофальний. Ця московська політика була б катастрофальна, коли б тривала без перерви біля 50 років.

Розгорнути цю політику на широку скалю Советам недозволяють господарські причини. По перше, Москва не може зруйнувати українського сільського господарства, що нині відіграє в економіці Советів першорядну ролю, виселюючи з України надто масово досвідчених українських рільників, а населюючи українські колхози та совхози номадами з Азії, чи навіть москвичами, непривиклими до того рода господарки. Місцеві люди скорше відбудовують знищені рідні оселі. Виселюючи українців з України, Москва таки мусить їх хочби розділених поселювати цілими селами, колхозами чи совхозами. В той спосіб пуста Сибір населенюється українцями й там творяться нові українські простори.

Нині вже відомо, що за Уралем в південному Сибіру, за 30 років большевицького лихоліття повстала нова Україна на просторі більшим ніж Франція, де живе біля 4 мільйони українців, які на цім просторі становлять більшість населення. Це тепер так звана Сіра Україна. Вкінці, нині, в часах непевних для Кремля, большевики не можуть надто провокувати українське населення, незаанґажоване в діях УПА. Тому фізичне викидання українців з України має свої межі, подиктовані економічними справами Советів.

Коли візьмемо під увагу ще й величезні спосібности українців асимілювати свої меншини, зокрема цивілізаційно нищі, то побачимо, що довгих років було б потреба на зміну національного вигляду України.

Нищення української національної індивідуальности.

Москва розуміє, що зміна національного характеру України шляхом виселювання українців не веде так скоро до наміченої цілі, тому розгорнула широкий фронт боротьби проти української національної культури з пляном розхитати національну індивідуальність українського народу, щоб культурно та душевно так наблизити їх до росіян, щоби духовий мур, що відділює українця від москаля, ставав з кожним днем нищий аж вкінці вже легко буде українцеві ставати росіянином. Це згідне з начальною внутрішною політикою Кремля перетоплювання всіх народів Советів в один советський народ.

Атака Москви йде в першу черту на ці національні прикмети українського народу, що його найяркіше відділяють від російського народу. Таким є західно-европейські черти в духовости українців. Колись Москва атакувала українського комуніста, Миколу Хвильового, за його літературну орієнтацію на захід. За наших часів, діставши в свої руки Західну Україну, Москва відразу кинулася нищити українське католицтво як найбільше маркантне звено, що вяже українців зі західною Европою.

Москва атакує історичні погляди Михайла Грушевського, які ведуть ярку різницю поміж історією України та історією Московщини. Все, що в минулому вказувало б на різниці поміж народом українським та московським, мусить бути поперекручуване та навернене на рейки московського обединительного наставлення.

На культурному фронті Москва старається утримувати українську літературу, образотворче мистецтво, музику і т. д. на рівні примітивного етнографізму, не виходити поза народне мистецтво, поза народну пісню.

Облудним серпанком, що має закрити правдиві цілі московської боротьби проти української культури, це кинений большевиками клич: „Українська культура має бути формою національна, а змістом соціялістична".

Виглядало б, що той клич стосується до всіх національних культур Советів, отже й до російської. Та так воно не є. В Росії буйно процвітає російська національна культура, а в Україні під соціялістичним змістом розуміється все, що йде зі „столиці соціялізму", отже все московське. Тому в Україні мають українською мовою величати не тільки Маркса, Енґельса, Леніна і Сталіна, але теж Петра I чи Катерину II та інших героїв московської історії і лютих воротів України.

Відкрита боротьба України проти того культурного наступу Москви, в советській дійсности цілком неможлива, бо українська культурна творчість немає ніякої змоги проявлятися назовні. Коли ж якась незалежна українська думка прохозветься через мікроскоп цензора, то її скоро умертвить московська терхівка комуністичної партії в Україні.

(Кінець буде).

Американські працюючі матері

Як подає Жіноче Бюро при департаменті праці, матері дітей дошкільного віку не шукають — як ціла група — за працею, але чимало з них примушені обставинами братися за працю для заробітку. Це особливо торкається тих матерів, що самі дбають за утримання своєї родини, або жінок які хочуть помогти чоловікам заробити на утримання родини.

Точне число працюючих матерів з малими дітьми не є відомим, але припускають, що до цеї групи належало яких 1,250,000 жінок з 16,000,000 працюючих в 1946 році жінок. Між ними біля 890,000 матерів з малими дітьми, чоловіки яких теж працювали. Враховано також 350,000 жінок, що є самі на чолі родини з одною малою дитиною або кількома.

Бюро згадує при тім, що не завше ті жінки, що стоять на чолі родини і заробляють на неї, є матерями дітей тої родини — може бути баба, тітка чи яка інша родичка. Проте, загальне число вказує на приблизну кількість працюючих матерів.

890,000 замужніх працюючих жінок так званих „нормальних" родин — де є чоловік і жінка. Більше ніж половина з тих жінок мають бодай одну старшу дитину та одну, або й більше, до шести років віком. Трохи менша група — 390,000 — мають одну, або більше дітей віком до 6 років, але ні одної у віці від 6 до 17.

Тих 350,000 жінок з дуже малими дітьми, що стоять на чолі своїх родин і працюють задля заробітку поза домом, найбільше відчували великий тягар утримання родини. Вони складають пять відсотків з кількости всіх жінок, що стоять на чолі родини.

Приблизно 210,000 жінок, що є головою родини, мали одну, або більше дітей до 6 років і щонайменше одну дитину у віці від 6 до 17 літ. Решта — 140,000 — не мали дітей від 6 до 17 років віком, але мали молодших.

Зрозуміло — каже Бюро — що ці жінки не мають іншого вибору, як іти на працю поза домом. Вони напевно воліли би залишатися вдома та віддавати весь свій час своїй родині, своїм малим дітям. Доказують це числа — в нормальних родинах з дітьми до 6 літ віком в 1946 році працювало тільки 9 відсотків зі всіх працюючих жінок. Порівняймо це з родинами, що мали діти у віці від 6 до 18 років, відсоток працюючих жінок з цеї групи виносив 22.5, а з групи бездітних родин — 23.9 відсотків.

Обговорюючи питання праці матерів, Бюро твердить, що разом зі збільшенням рядів жінок-робітниць з 1940 року йшло також гостре збільшення кількости родин, в яких і чоловік і жінка наймалися на працю. В 5,070,000 родинах (майже одна пята частина всіх нормальних родин за 1946 рік) обоє, і чоловік і жінка працювали або шукали за працею — на яких 2,000,000 родин більше ніж в 1940 році.

Загальна Рада.

„СХІДНЯКИ" І „ЗАХІДНЯКИ"

(Докінчення зі стор. 2-гої).

несвідомо в галицько-українському суспільстві ще й досі. Ще й досі дрібний (в історичній перспективі) українсько-польський спір висувається в споминах сучасників на перший плян і забувається про далеко важніший, рішальний і смертельно небезпечний фронт українсько-московський.

Життя галицької провінції утворило серед „західняків" вузький провінціональний патріотизм. Їм здається, що мова і вимова киянина, полтавця або кубанця — не є українська, але „московська". Зразковим має буди тільки те, що є між Карпатами і Збручем. Ця відмежованість іде так далеко, що в таборах, де люди живуть скупчено, товариські відносини завязуються між „західняками" окремо, між „східняками" теж окремо.

До цієї психологічної відмежованости додає свого ще й одна політична група, що хоче за всяку ціну репрезентувати цілий український рух у світі, але так, що з кожного кроку цієї групи видно її загумінковий патріотизм. Безконтрольне порядкування цих людей у деяких таборанх і потурання їх своїм „краянам" — партійцями привело до створення теж провінціональної „східняцької" опозиції. Боротьба пішла не по політичній лінії, а по лінії місцевого, краєвого патріотизму.

Само собою, такий стан уміють використовувати росіяни, що пробують грати на почуваннях спільного „православія" і цькувати не проти котроїсь провінціональної групи, а проти української національної єдности взагалі.

Ця справа дуже великої ваги. Її не можна спускати з ока. Провінціоналізм наробив нам великої шкоди в визвольній боротьбі 1919 р. Було б нерозумно повторяти старі помилки.

Можна сказати зі задоволенням, що відмежованість між „східняками" та „західняками" зникає серед молоді. Школа і спільне товариське життя робить із нашої молоді (говоримо про молодші роки), спільну всеукраїнську громаду. Між молоддю студентською поділ іде по лінії авторитаризму і демократизму. Інтелігентна частина студентства є перейнята духом демократії. Можна сміло твердити, що все, що більше дозріло до самостійного думання, йде шляхом незалежної критики, досліду і шукання правди.

П. В.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Новість на часі.

Серед такого різношерстного громадянства, яке обіймає широкий український Ню Йорк, не легко довести до зближення гуртків, які потворилися тут здавна. Загальні народні свята впливають лише на вироблення одноцільного настрою, а особисті зносини між одиницями треба наладнувати іншими способами.

З приходом свіжих імігрантів потреба такого особистого зближення показується ще більше наглядно й тому Жіноча Секція Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету й Товариство Нової Української Іміграції Самопоміч рішили зробити перший крок в цьому напрямі. Щедрий Вечір в неділю, 18. січня, улаштований обома організаціями в шкільній авдиторії св. Юрія, дає добру нагоду до взаємного пізнання старшої й свіжої громади. Передбачено традиційну вечеру на лад Різдвяного Свят-Вечора, а теж придумано спеціяльну сценічну картину з життя нових імігрантів. Все те повинно бути заохотою для громадян доброї волі й мирного настрою до участи в згаданому „Щедрому Вечорі".

Відповідні приготування йдуть з дня на день. Хай і громадянство від себе дасть доказ, що розуміє, пощо й на що це робиться. Зголошення повинні бути вчасні, щоб знати, на кільки осіб приладити вечерю.

Б. Д.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Листопадове Свято Героїв.

Цьогорічне Листопадове Свято, яке відбулося в нашій українській громаді в неділю 30. листопада, випало надзвичайно гарно і з огляду на щирість у виконанні програми годі бавитися нефаховому чоловікові в критика. Воно складалося з церковної частини, і з концерту.

У місцевій українській катол. церкві св. Івана Христителя відправив панахиду по упавших героях за волю України місцевий парох, о. декан М. Кузів в сослуженні о. В. Присташа з Оборн і місцевого сотрудника о. М. Чомка. Хором проводив дяковчитель Й. Заяць, а по середині церкви уставлялися в одностроях члениці місцевого відділу Українського Золотого Хреста.

Після панахиди пішли люди до Українського Народнього Дому, де в год. 8:30 почався святочний концерт. Салю виповнили по береги місцеві й позамісцеві громадяни. Вступне слово о. дек. М. Кузіва, дбайливо передумане, вийшло зворушаючим. Промовець вляв надію в серця слухачів, що надходить час визволення України з московських кайдан.

З черги Мішаний Хор під орудою Й. Заяця відспівав пісні: Молитва за Україну, муз. М. Лисенка; „Ой зійшла зоря" — муз. М. Леонтовича. Сольову партію виконав Марко Дзедзюх, якому підписаний дуже дораджує культивувати свій голос в артистичній школі, бо його можна розвинути на славу українського імени. Дальші пісні були: „Широкий Луг" — муз. В. Вахнянина і „Ой там у гаю" — муз. Я. Ярославенка та „Накрила нічка" — муз. Г. Лукова. Деклямацію „Останнє пращання" виголосила панна Михайлина Олійник так удатно, що слухачі переживали самі сцену прощання.

Реферат в англійській мові був проречистим доказом, що людина українського роду може відчути біль і страждання рідної землі її батьків і віддати тугу за свободою так наглядно, як і уродженець України. Таким референтом був о. С. Чомко.

Сольоспів „Помарніла наша доля" відспівав милим теноровим голосом недавно прибувший із скитальщини Богдан Годзак. Він наче говорив піснею до слухачів і вони його зрозуміли. Коли до нього прилучився ще Мирослав Яворський, тоді вони оба відспівали дует „Не чужого ми бажаєм, а свойого права!", який викликав бурю оплесків.

Несподіванку зробив нам п. Яворський із своїм новозорганізованим мужеським хором. Поплили пісні: „Чуєш, брате мій" — стрілецька пісня і „Слухайте!" — композиція о. А. Борси. Здраматизовану деклямацію „Український борець" з відповідними рухами й модуляціями виголосив з палким завзяттям молодець, що щойно прибув зо скитальщини, Ярослав Бучай. Ах, яка то була зворушлива деклямація! Ми ще такої не чули. Не диво, що текли сльози в приявних.

Дальше пішли пісні: „Засяло сонце" — муз. Й. Кишакевича й „Гей, нумо хлопці до зброї", — ар. О. Кошиця.

Святочний реферат в українській мові виголосив теж новий імігрант зо скитальщини, Мирон Кузьма. У рефераті містилося все, що переживав український нарід під час другої світової війни. Починаючи від Листопадових Днів в 1918 р., референт предложив страждання й геройські подвиги українського народу, до останніх днів, кінчаючи вірою в успіх боротби Української Повстанської Армії. Реферату вислухали приявні з запертим віддихом.

Дальший виступ мішаного хору з піснями: „Вечірний Дзвін" — муз. Ю. Копка і знаними стрілецькими піснями: „Гей у лузі", „Ой видно село", „Гей там на горі" виправдали наші сподівання.

Кінцеве слово знаного в Стейтах і в Канаді п. Івана Пігуляка відзеркалювало його пильне слідження за подіями, які збуваются на українских землях, як на Лемківщині і від Сяну аж по Кавказ і вказувало на потребу плекання сили, щоб освободити рідні землі з неволі. Після кінцевого слова відспівано американський та український гимн, якими публика виказала почуття до рідної і прибраної батьківщини.

Дохід з концерту призначено на допомогу українським скитальникам. Наша громада вступає тепер в дальшу стадію праці й розвитку з прибуттям свіжих сил з Европи, а згаданий концерт виказав уже їхню активність.

Гавриїл Туркевич.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 18. січня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ці збори і заплатити свої місячні вкладки. — Уряд.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 18. січня, в парохіяльній салі, 74 Геррис Еве., в годині 1. пополудні точно. Обовязком кожного члена є явитись на ці важні збори. Будуть звіти уряду і контролі з діловодства за 1947 рік і заприсяження уряду на 1948 рік. Уряд є вибраний вцілості той самий, що був у 1947 році. Вписуйте свої діти в ряди членів У. Н. Союзу. — В. Кушнір, предс.; І. Кокольський, секр.

АЛІКВІПА, ПА. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 120, відбудуться в неділю, 18. січня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на збори. На зборах буде звіт контролі і вибір уряду на 1948 рік та інші важні справи. — За уряд: І. Кобель, предс.; І. Монастирський, секр-кас.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. Згода, від. 20, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18. січня, в годині 2. пополудні, в Укр. Хаті. На зборах буде річний касовий звіт за минулий рік. Всі члени обовязково повинні бути на цих зборах, бо інакше будуть карані згідно зо статутом. — Й. Крупка.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. січня, в гали парохіяльній, 803 Фронт ул., в годині 2. пополудні. Просимо прийти на означений час і вирівняти свої вкладки. Довгуючі члени, коли не заплатять до 25. с. м., будуть суспендовані, як старші так і діти. — За уряд: В. Ракочий, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Жидачів, від. 393, повідомляє своїх членів і члениць, що річні збори відбудуться в неділю, 18. січня, в год. 3. попол., в церковній галі при 7. вул. Просимо всіх членів і члениць взяти участь, бо є важні справи до вирішення. Уряд просить членів звернути тікети з минувшого підприємства. — За уряд: І. Дубик, предс.; П. Гордитинська, рек. секр.

ГАНОВЕР, ПА. — Бр. Проб. Господнього, від. 29, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18. січня, в галі црковній, в год. 2. пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори і вислухати звіту контрольорів та вибрати уряд на 1948 рік. — М. Малицак, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18 січня, у салі церковній, зараз по Сл. Божій. На зборах буде передання урядування. До уряду на 1948 рік ввійшли: П. Воляник, пр.; К. Марущак, секр. і В. Колисняк, кас. Адрес секр.: Konstantine Marushchak, 274 Fenwick Street, West Haven, Conn.

БРОНКС, Н. Й. — Річні збори Тов. Любов, від. 298, які мали відбутись 20. грудня з причини малого числа члениць і членів, не відбулись, а відбудуться в суботу, 17. січня, в год. 7:30 ввечір, в церковній галі, 1745 Вашингтон Еве. — В. Морозович, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх членів і члениць, що річні збори відбудуться в суботу, 17. січня, в годині 7:30 вечером, в Укр. Домі. Просимо всіх прийти, бо є кілька справ до полагодження. — За уряд: А. М. Кнафф, предс.; П. Венгрин, кас.; П. Причка, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 117, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 17. січня, в церковній салі при 7. улиці. Просимо всіх членів прийти конечно і нових членів привести. Буде звіт контролі і вибір уряду на 1948 рік. — Уряд.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. січня, в годині 2. попол., в сали У. Г. Клюбу, 13 Вашингтон ул. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — За уряд: Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Зоря від. 69, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 17. січня, в год. 8. ввечір, в церковній галі св. Юрія, 33 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. Буде касовий звіт за 1947 рік і вибір уряду та справ Тов. балю. — М. Ликтей, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Повідомляємо, що місячні і річні збори Тов. Згода, від. 358, відбудуться в неділю, 18. січня, в год. 2. пополудні, в У. Н. Домі, 2255 Вест 14. ул. Просимо всіх членок обовязково прийти, вислухати звіту уряду і контр. комісії та вибрати уряд на 1948 рік. Довгуючих просимо вирівнати свій довг. — Анна Гавриляк, предс.; Параскевія Молодець, рек. секр.

ШІКА, ІЛЛ — Річні збори Бр. Рожд. Пресв. Богородиці, від 259, відбудуться в неділю, 18 січня, в годині 2. попол., від ч. 1903 Вест 51 ул. в будинку Запорожа. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Буде річний звіт і вибір уряду на 1948 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости за 1947 рік. Коли довгуючий член не явиться і не вирівнає своїх місячних вкладок, буде суспендований. — Уряд:

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Василія Великого, від. 214, повідомляє всіх своїх членів, що річні і місячні збори відбудуться в неділю, 18. січня, в годині 3. пополудні, в Олекси Сави, 927 В. 32 Пл. Буде збирання вкладок, обрахунок за 1947 рік і вибір уряду на 1948 рік. Просимо всіх членів прийти на збори. — За уряд: П. Червоняк, секр.

СЛИКВІЛ, ПА. — Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 126, повідомляє місцевих і позамісцевих членів і члениць, що річні збори відбудуться в неділю, 18. січня, в церковній галі, в 2. год. пополудні. На порядку дня буде звіт урядників і контр. комісії з цілорічного діловодства і вибір уряду на 1948 рік та інші біжучі справи. Просимо членів приєднувати нових членів і вписувати свої діти в члени Союзу. — За уряд: І. Павлечко, предс.; Ґ. Дидів, секр.-кас.

ЙОНҐСТАВН, О. — Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 274, відбудуться в неділю, 18. січня, в год. 2. пополудні. Просимо всіх членів і члиниць прийти на ці збори. Буде звіт урядників і контр. комісії та вибір уряду на 1948 рік. — М. Лопушанський, предс.; Я. Петрич, кас.; П. Сильчак, секр.

LORAIN, O. — All members of Br. 50 to take special notice that the yearly meeting will be held Jan. 18 at the Roumanian Hall at 1 P. M. Members failing to attend this meeting will be assessed one dollar. Officers will be elected for the year of 1948. Other vital topics will be discussed. — M. Dolyk, Fin. Sec'y.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Річні збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 18. січня, в гали парохіяльній, 235 Карбон ул., в годині 2. попол. Уряд просить усіх членів явитися на збори, бо є важні справи і буде вибір уряду. — За уряд: В. Могилський, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. січня, в годині 2. пополудні точно, в гали парохіяльній, 303 Гудсон ул. Обовязково кожний член і члениця мають явитись на ці збори, бо є важні справи до вирішення. Буде звіт уряду і контр. комісії за 6 місяців. Члени, котрі залягають з вкладками, мають вирівнати на цих зборах, бо інакше будуть суспендовані. Уряд на 1948 рік є: П. Паснак, предс.; В. Колданський, заст.; А. Іванів, секр.; К. Гунька, заст.; Т. Шурґот, кас.; Т. Ґерула, заст.; В. Дорофей, А. Задорецький і Н. Паснак, контр. комісія; І. Луцишин, П. Балван, П. Крик, М. Климців і Марія Мельник, надз. хворих; М. Хмеляк, наконтр.; Н. Луцишин, старший брат. — За уряд: П. Паснак, предс.; Т. Шурґот, кас.; А. Іванів, секр., 45 Sullivan St.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє членів і члениць, що річні збори відбудуться в суботу, 17. січня, в год. 7. ввечір, в У. Н. Домі, 237 Говп Еве. Просимо членів і члениць прийти почути звіт за 1947 рік і полагодити важні справи. Не явившийся член залатить кару 1 дол., а урядник 5 долярів. Котрий член є ерешкоджений працею, хай повідомить рек. секр. 2 дні перед зборами посткартою або телефоном. — За уряд: Ф. Ґулька, голова; П. Головачук, писар; М. Гоцуляк, скарб.; М. Припхан, рек. писар, 94 Madison St., Passaic, N. J. Tel. Passaic 2-6154-J.

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18. січня, в годині 1. пополудні, в українській церковній галі, 74 Лаурел. Просимо всіх членів прийти хоч раз на рік на збори і вислухати звітів фін. секретаря і контрольорів. Також просимо прийти на час і показати молодшому поколінню, що ви дійсно цінете своє Братство. Буде вибір уряду і інші важні справи. — В. Шипула, предс.; О. Костюк, секр.-кас.

ТАВНТОН, МАСС. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122, відбудуться в неділю, 18. січня, в годині 2. пополудні, в Тов. Домі, 14 Мейпл Еве. Обовязком кожного члена і члениці є явитися на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Буде звіт урядників і контролі за минулий рік та заприсяження уряду на 1948 рік. — За уряд: В. Проніцький, предс.; Х. Салата, кас.; К. Сідзінський, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Тов. ім. О. Басараб, від. 348, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих члениць, що річні збори відбудуться в суботу, 17. січня, в годині 7. ввечір, в ґали церковній при Вест Рейн Еве. Просимо всіх члениць прийти на ці збори, бо є важні справи до вирішення, як рівнож буде звіт за 1947 рік і вибір уряду на 1948 рік. — Варвара Дубас, предс.; Йосифина Стахура, кас.; Марія Періґ, секр

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОШУКУВАННЯ

ЯСЬКО КЛЬОЦ, син Петра,
ІВАН НАКОНЕЧНИЙ, син Андрія,
з села Бушнева, повіт Тернопіль. Пошукує їх
ДМИТРИШИН МИКОЛА.
Адреса:
DMYTRYSHYN MYKOLA
1 D. P. Comp Munster Lager
252 D. P. Assembly Centre
British Zone, Germany.

ПЕТРО ТРУСЯК
син Теодора Трусяка, з села Вапівці, пов. Перемишль, пошукує вуйка, **АНДРІЯ ТРУСЯКА,** який в останніх роках перед війною жив в околицях Ню Йорку. Відомості прошу слати на адресу:
Aschaffenburg, Pionier Kaserne,
D. P. Camp, Germany, U. S. Zone

ПОШУКУЮ
ІВАНА ХРУЩА
родом із Трупчина, повіт Борщів; перебував у Норт Дакоті. Його шукає сестра **МАРІЯ ЧЕРНЕЦЬКА,** дочка Максима Кукурузи із Бабинець; в 1946 році повернула із Сибіру. Тепер жиє в Польщі. Адреса:
MARIA CZERNECKA
Namyslow, Koszarowa 4,
Dolny Szlonsk, Poland
або писати:
MARY ZEREBNY
661 So. Park St., Elizabeth, N. J.

МИХАЛІНА ПАВЛЯЧИК,
дочка Михаїла Яцишин з Поморян, пошукує свого стрия **АНДРІЯ БРИК,** котрий в році 1915 був в Толідо й десь виїхав. Хто про него знає, або він сам, дуже прошу зголоситися на адресу:
Mrs. JOHN PAWLACZYK,
711 Marmion Ave., Toledo 7, Ohio.

АННА СТЕПАНОВИЧ КАСКІВ

Дружина о. Володимира А. Касків, померла в Бостон, Масс., дня 20. грудня 1947 року. Похоронена в Вунсакет, Р. Ай., дня 24. грудня 1947 на цвинтарі української православної церкви св. Арх. Михаїла, Вунсакет, Р. Ай.

Опечалений муж по втраті дорогої Дружини; Діти по втраті любої Мамусі; Внучки по втраті незабутньої Бабусі, складають сердешну подяку, Впр. і Веч. [illegible] му, Ів. Гундякові, П. Білонові, Й. Желіхівському, М. Мостенському, В. Горохівському і Ів. Попеско, за Св. Служби Божі і похоронні Богослуження. — Братам, Теодосію Касків з сином д-р Е. Касків і дочкою Любкою; Василеві Каскім, Миколі Степанович з Наталкою дочкою, Йосипові Білінському, Ворощукам, що приїхали на Похорони з далеких сторін, в часі сніжної хуртовини. За св. Служби Божі і вінки: Бостонській Парохії, Сестрицтву Покрови Божої Матері, СУА ім. Л. Українки, Дочкам України з Бостон, Масс., Сестрицтву Пр. Діви Марії, СУА ім. О. Кобилянської з Вунсакет, Р. Ай. — Родинам: Йосипина Градюк з синами, Анна Везина з дітьми; Й. Білінський і М. Ворощук з Когуз, Н. Й.; М. Зборовський і О. Гарбузинські з Амстердам, Н. Й.; Лука і Марія Скрабоня з Павтакет, Р. Ай.; Михайло Палажій з Трентон, Н. ДЖ.; Анна Мазепа з Бет, Па.; Ст. Рокетинець, М. Давискиба, П. Боднар, Ів. Купчик, Ів. Буцяк, з Бостон, Масс.; Онуфрей і Анна Чубай з Вунсакет, Р. Ай. Парохіянам Вунсакетським і Бостонським, що взяли численну участь. п. Марцінюкові за гарний спів. Усім приятелям, що прислали телеграфічно або листовно співчуття в нашому тяжкому горю, сердешно дякуємо і просимо незабувати Покійну в своїх святих молитвах.

Прот. о. ВОЛОДИМИР А. КАСКІВ. Діти: д-р ОМЕЛЯН, АННА і ОЛЬГА КАСКІВ; ІВАН, ОЛЬГА, МАРУСЯ і ІВАС ГРАДЮК; д-р ЮРІЙ, МАРУСЯ, ЮРЧИК і ЕЛИСАВЕТА ВЕЗІНА.

ТАРЗАН, ч. 1763. Природа гоїть недугу.

Переполохана Нкіма втікла в джунглі.

Незабаром вона пізнала сліди Тарзана і кілька минут пізніше вже виталася з ним.

Вони разом занесли цілющеє зілля до схоронища Джени.

Малпочоловік вцідив краплі цілющого соку поміж затиснені зуби своєї дружини.